

KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
SREDNJA ŠKOLA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE
I OBUKU

Nastavni predmet: KULTURA KOMUNIKACIJA

Sarajevo, august 2016. godine

Na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/5), u skladu sa čl. 25 i 26. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 10/04, 21/06, 26/08, 31/11, 15/13 i 1/16) i čl. 35. i 36. Zakona o srednjem obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 23/10 i 1/16), ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo je imenovao Komisiju za izmjenu nastavnih programa za srednju školu iz predmeta PSIHOLOGIJA

Članovi Komisije za srednju školu:

1. Doc. dr. Maida Koso-Drljević, *Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu*
2. Mirjana Jovanović-Halilović, *dip. psiholog, JU Srednja medicinska škola Sarajevo*
3. Sandra Muratović, *mr. sci psiholog, Druga gimnazija*
4. Ćema Voloder-Nadarević, *dipl. psiholog, Prva bošnjačka gimnazija*
5. Lejla Osmanagić, *dipl. psiholog, Srednja škola metalskih zanimanja, Srednja građevinsko-geodetska škola, Srednja mašinska tehnička škola*
6. Lirija Kruša-Bjelošević, *mr. sci. psiholog, Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu*

UVOD

Psihologija, kao naučna disciplina, prikuplja i analizira informacije o različitim emocionalnim, kognitivnim i ponašajnim aspektima ljudskog bivstvovanja, objašnjava i djeluje na uspješnije usvajanje znanja i vještina, omogućuje unapređenje i / ili promjenu ponašanja u cilju poboljšanja efikasnosti i kvalitete djelovanja u svakodnevnom i cjeloživotnom procesu ličnog i profesionalnog napredovanja. Naučne spoznaje do kojih dolaze istraživači u različitim područjima ljudskog djelovanja, kakvi su saobraćaj i komunikacije, omogućavaju odgovarajuće, efikasnije i ekonomičnije ponašanje. Temeljna psihološka znanja, kao i ona koja se odnose na specifične aspekte ljudske djelatnosti, neophodan su dio obrazovanja stručnih kadrova. Unapređenje vlastitog mentalnog zdravlja, kojeg treba isticati kao cilj svakog pojedinog člana našeg društva, moguće je kroz informiranje i učenje o psihološkim aspektima naše ličnosti, načinima suočavanja sa svakodnevnim stresnim događajima i razvoju vještina koje će omogućiti i osnažiti vlastiti rast i razvoj.

NASTAVNI PREDMET: KULTURA KOMUNIKACIJA

Razred: II

Zanimanje: Tehničar PTT saobraćaja – komunikacijske tehnologije

Razred: III

Zanimanje: Tehničar PTT saobraćaja – poštanske tehnologije

Sedmično sati: 2

Godišnje sati: 70

CILJ: Upoznavanje učenika s osnovnim pojmovima iz psihologije i područja komunikacije kao jedne od primarnih ljudskih potreba i osposobljavanje za njenu primjenu u djelatnosti PTT saobraćaja.

ZADACI NASTAVE SU:

- Da učenici razumiju i usvoje znanja o shvatanju psihičkih procesa kao osnove za bolje razumijevanje pojma komunikacije i komunikacije uopće te bolje razumijevanje ponašanja i prilagođavanja ličnosti.
- Upoznavanje učenika s osnovnim psihološkim pojmovima i načinima ostvarivanja bolje komunikacije.
- Razvijanje svijesti o važnosti uspješne komunikacije s korisnicima usluga.
- Razvijanje kulture međuljudskih odnosa, humanizacija rada i uspješno poslovanje.
- Razvijanje svijesti o značenju rada i odgovornog rada za pojedinca i društvo.

PREGLED PROGRAMSKIH CJELINA

Naziv programskih cjelina	Broj sati
1. Uvod	2 (1+1)
2. Biološka psihologija	5 (3+2)
3. Kognitivna psihologija	6 (4+1+1)
4. Emocionalni procesi	6 (4+2)
5. Voljni procesi	6 (4+2)
6. Stres	3 (1+1+1)
7. Psihologija ličnosti	8 (4+3+1)
8. Problemi prilagođavanja ličnosti	4 (3+1)
9. Socijalna psihologija	10 (6+3+1)
10. Psihologija rada	4 (3+1)
11. Sistem komunikacija	12 (7+4+1)
12. Psihologija propagande	4 (2+2)
UKUPNO	70

PROGRAMSKI SADŽAJI

1. Uvod 2 (1+1)

- Karakteristike i zadaci predmeta
- Psihološka osnova razvoja komunikacije
- Metode i tehnike istraživanja

2. Biološka psihologija 5 (3+2)

- Razvoj psihičkog života

- Klasifikacija psihičkih procesa
- Nervni sistem
- Žlijezde s unutrašnjim lučenjem
- Periodizacija čovjekovog razvoja

3. Kognitivna psihologija

6 (4+1+1)

- Opažanje
- Pamćenje i učenje
- Mišljenje i govor
- Inteligencija i njeno mjerenje
- Emocionalna i socijalna inteligencija
- Vježba: mjerenje obima kratkoročnog pamćenja

4. Emocionalni procesi

6 (4+2)

- Opće karakteristike i fiziološka osnova emocija
- Djelovanje emocija na fizičko i psihičko zdravlje
- Utjecaj emocija na sposobnost komunikacije
- Kontrola emocija u cilju boljeg komuniciranja
- Kulturološke razlike u izražavanju emocija i načinu komunikacije

5. Voljni procesi - motivacija i aktivnost

6 (4+2)

- Pojam motiva
- Klasifikacija motiva i potreba
- Sukob motiva
- Konflikti uvjetovani neprimjerenom komunikacijom
- Odbrambeni mehanizmi ličnosti

6. Stres

3 (1+1+1)

- Pojam stresa, simptomi i uzroci stresa
- Psihološki profil i reakcija na stres
- Vježba: Kako živjeti sa stresom

7. Psihologija ličnosti

8 (4+3+1)

- Pojam ličnosti
- Glavni pristupi razumijevanju ličnosti
- Teorije crta ličnosti
- Složena svojstva ličnosti
- Temperament
- Karakter
- Vježba: Igranje uloga

8. Problemi prilagođavanja ličnosti

4 (3+1)

- Neprilagođena ličnost i posljedice
- Klasifikacija psihičkih poremećaja, neuroze, psihoze, psihoneuroze
- Uklanjanje i liječenje psihičkih poremećaja

9. Socijalna psihologija

10 (6+3+1)

- Problemi socijalne psihologije
- Opažanje drugih osoba
- Socijalni stavovi, pojam i karakteristike
- Stavovi, stereotipi i predrasude
- Ponašanje u grupi
- Pojam grupe i vrste grupa
- Uklapanje u grupu: rad s grupom; kultura međuljudskih odnosa
- Rukovođenje grupom i efikasnost grupe
- Grupne norme i konformiranje grupnim normama
- Vježba: odgovornost i subjektivni osjećaj odgovornosti - moralna odgovornost

10. Psihologija rada

4 (3+1)

- Rad kao izvor materijalnih i duhovnih dobara
- Motivacija i rad; mjerenje uspješnosti
- Humanizacija rada, mobing
- Uloga rada u razvoju ličnosti; formiranje osjećaja društvene svijesti

11. Sistem komunikacija

12 (7+4+1)

- Sistem komunikacija
- Verbalna i neverbalna komunikacija
- Sadržaj i forma poruka
- Nesporazumi u komunikaciji
- Teorija informacija
- Komunikacijske veze i komunikacijska sredstva
- Komunikacija u PTT-saobraćaju
- Štampa, radio, film, televizija, Internet
- Komunikativna vrijednost poruke
- Vježba: komunikacijske vještine

12. Psihologija propagande

4 (2+2)

- Pojam propaganda
- Javno mnjenje
- Ispitivanje stavova javnog mnjenja

ISHODI:

- Razumijevanje i razlikovanje pristupa naučne psihologije i popularne psihologije.
- Usvajanje i razumijevanje osnovnih informacija o biološkoj, kognitivnoj, socijalnoj psihologiji, psihologiji sposobnosti, emocijama i motivaciji, stresu i psihologiji rada.
- Upoznavanje, prepoznavanje i korištenje psihološke terminologije u komunikaciji u svakodnevnim životnim situacijama.
- Razvijanje vještina suočavanja sa stresom.
- Razvijanje komunikacijskih vještina.
- Praktična primjena teoretskih spoznaja psihologije u razumijevanju i tumačenju ljudskog ponašanja, psihičkih procesa i stanja.

- Sposobnost kritičkog evaluiranja psihičkih procesa.
- Vještine uočavanja bioloških, situacijskih, okolinskih, te ličnih faktora u interpretaciji ponašanja individue.
- Uočavanje psiholoških razlika među individuama i razvoj poštovanja i tolerancije.
- Razvijanje vještina asertivne komunikacije, timskog rada i drugih poželjnih oblika ponašanja.
- Razvijanje pozitivnih stavova prema odgovornom radu.

UPUTA ZA REALIZACIJU PROGRAMA:

Realizacija programa zasniva se na umješnosti predavača da vođenjem putem posmatranja, vježbanja i uvažavanja / usvajanja, učenike uvede u osnovne pojmove kulture komunikacija i objasni važnost i značaj djelatnosti ovog zanimanja za čovjeka uopće. Omjer sati planiranih za obradu i sati drugih oblika rada, od ponavljanja i sistematizacije do vježbi, omogućava usvajanje i primjenu nastavnih sadržaja. Za razumijevanje i shvatanje psiholoških pojmova i kategorija izlaganje zasnivati na bliskim primjerima iz prakse i primjerima do kojih su psiholozi došli u svojim istraživanjima. Putem aktivnog učenja učenicima objasniti način ostvarivanja uspješne interakcije s ljudima i efikasne načine ostvarivanja uspješne komunikacije, potičući učenike na izražavanje ličnih doživljaja i primjera.

PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA:

- odsjek pedagogija i psihologija
 - a) VII stepen profesor pedagogije i psihologije,
 - b) II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa – magistar pedagogije i psihologije;
- odsjek psihologija
 - a) VII stepen diplomirani psiholog i položena pedagoško-psihološka i metodičko-didaktička grupa predmeta,
 - b) II ciklus bolonjskog visoko-obrazovnog procesa – magistar psihologije i položena pedagoško-psihološka i metodičko-didaktička grupa predmeta.